

Sygn. akt I ACa 706/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 roku

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

| | |
|-----------------|--|
| Przewodniczący: | SSA Tomasz Żelazowski |
| Sędziowie: | SSA Ryszard Iwankiewicz (spr.) SSA Artur Kowalewski |
| Protokolant: | sekr. Sądowy Karolina Baczmaga |

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2016 roku na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa S. J.

przeciwko T. B.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 27 czerwca 2016 roku, sygn. akt I C 583/16

I. oddala apelację,

II. zasądza od powoda S. J. na rzecz pozwanego T. B. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA A. Kowalewski SSA T. Żelazowski SSA R. Iwankiewicz

Sygn. akt I ACa 706/16

UZASADNIENIE

Powód S. J. w pozwie z 21 listopada 2014r. wniósł o zasądzenie od pozwanego T. B. na swoją rzecz kwoty 131 650,92 zł z odsetkami ustawowymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty.

Uzasadniając żądanie powód podał, że 25 maja 2012 r. strony zawarły umowę o wykonanie dokumentacji projektowej, której przedmiotem był projekt budowlany budynku usługowego (restauracyjnego wraz z pokojami na wynajem), wiaty (zadaszenie) oraz zmiany sposobu użytkowania istniejącego budynku gospodarczego na budynek usługowy - salę wielofunkcyjną na działce o nr geodezyjnym (...) w G.. Powód wskazał też, że pomiędzy stronami toczyło

się postępowanie z powództwa T. B. przeciwko S. J. w przedmiocie zapłaty za wykonanie dzieła. Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim wyrokiem z 16 maja 2013 r. w sprawie o sygn. akt: I C 131/13 zasądził na rzecz T. B. kwotę 73.947,60 zł oraz koszty procesu w kwocie 7.315 zł. Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z 15 lipca 2014 r. w sprawie o sygn. akt: II Ca 988/13 oddalił apelację S. J. oraz zasądził na rzecz T. B. koszty postępowania w kwocie 1.800 zł. Na wniosek T. B. prowadzone jest postępowanie egzekucyjne przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim M. J. (sygn. akt: Km 1373/14). W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego na dzień sporządzenia pozwu wyegzekwowana została od S. J. łączna kwota 72.788,63 zł. Powód stwierdził, że pozwany nie wykonał, a co najmniej nienależycie wykonał ciężące na nim obowiązki wynikające z umowy z dnia 25 maja 2012 r. wskutek czego została powodowi wyrządzona szkoda. Wysokość tej szkody stanowi zaś suma należności wyegzekwowanych od S. J. w toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego w łącznej kwocie 72.788,63 zł. Skoro zaś pozwany do chwili obecnej nie przekazał powodowi przedmiotu umowy, to powodowi przysługują także kary umowne za niedotrzymanie terminu wykonania przedmiotu umowy, które na dzień sporządzenia pozwu wyniosły łącznie 58.862,29 zł.

Pozwany T. B. wniósł o odrzucenie powództwa do kwoty 72 788,63 zł i ewentualnie, na wypadek rozpoznania powództwa w zakresie objętym pozwem, o oddalenie powództwa w całości. Pozwany stwierdził, że treść uzasadnienia pozwu właściwie sprowadza się do negowania zasadności wyroków w sprawach I C 131/13 i II Ca 988/13, przy czym brak jest przede wszystkim obiektywnego przedstawienia stanu faktycznego i prawnego w sprawie występującego, który w zakresie podanym w pozwie był przedmiotem rozstrzygnięcia przez Sądy obu instancji.

Postanowieniem z dnia 23 września 2015 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie odrzucił pozew na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., jednak na skutek zażalenia powoda, Sąd Apelacyjny w Szczecinie zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że odmówił odrzucenia pozwu co do kwoty 72.788,63 zł, a w pozostałym zakresie uchylił zaskarżone postanowienie, uznając, że nie zachodzi w niniejszej sprawie powaga rzeczy osądzonej, która skutkowałaby odrzuceniem pozwu.

Wyrokiem z dnia 27 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił powództwo, opierając to rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i wnioskach:

S. J. i T. B. w dniu 25 maja 2012 r. zawarli umowę, na podstawie której T. B. zobowiązał się wobec S. J. do wykonania projektu budowlanego budynku usługowego (restauracyjnego wraz z pokojami na wynajem), wiaty (zadaszenie) i zmiany sposobu użytkowania istniejącego budynku gospodarczego na budynek usługowy – salę wielofunkcyjną na działce o numerze geodezyjnym (...) w G..

Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim w wyroku z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie I C 131/13 z powództwa T. B. przeciwko S. J. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 73 947,60 zł tytułem wynagrodzenia za wykonanie projektu wynikającego z łączącej strony umowy wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od 21 listopada 2012 r. do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 15 lipca 2014 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie, orzekając w sprawie II Ca 988/13 na skutek apelacji S. J. od wyroku Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z 16 maja 2013 r., oddalił apelację. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia poparte wnikliwą i rzetelną analizą zebranych dowodów odpowiadającej zasadom logiki. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na treść pisma powoda z 8 listopada 2012 r., w którym poinformował pozwanego, iż dokumentacja projektowa zgodnie z umową z 25 maja 2012 r. została wykonana. Powód wezwał pozwanego do odbioru dokumentacji; pozwany udzielił odpowiedzi na to pismo, w którym nie kwestionował faktu wykonania projektu.

Powód dochodził naprawienia szkody wynikającej z wyegzekwowania przez komornika kwoty 72 788,63 zł w oparciu o powyższy wyrok oraz zapłaty kary umownej w wysokości 58 862,29 zł za okres od 16 września 2012 r. do 21 listopada 2014 r. za nieprzekazanie przedmiotu łączącej strony umowy z 25 maja 2012 r. o wykonanie dokumentacji projektowej.

Powołane przez powoda okoliczności faktyczne wskazują, że może wchodzić w grę zarówno odpowiedzialność deliktowa jak i kontraktowa, które wzajemnie się nie wykluczają (art. 443 k.c.). Roszczenie odszkodowawcze w zakresie, w jakim jest oparte o zasady odpowiedzialności deliktowej, podlega oddaleniu, albowiem powód nie udowodnił, że prowadzenie postępowania egzekucyjnego było skutkiem bezprawnych działań pozwanego. Bezprawność zachowania w rozumieniu art. 415 k.c. polega na przekroczeniu mierników i wzorców wynikających zarówno z wyraźnych przepisów, jak i zwyczajów, utartej praktyki, czy zasad współżycia społecznego. W odniesieniu do szkody polegającej na wyegzekwowaniu przez komornika powyższej kwoty 72 788,63 zł należy podkreślić, że podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, to jest tytuł egzekucyjny zaopatrzony w klauzulę wykonalności (art. 776 k.p.c.). Poza sporem jest, że pozwany takim tytułem dysponuje i nie został on przez niego na przykład podrobiony lub uzyskany za pomocą przestępstwa. Nie toczyło się postępowanie o wznowienie postępowania na tej podstawie, że ów wyrok został oparty na dokumencie podrobionym, przerobionym lub został uzyskany za pomocą przestępstwa (art. 403 § 1 k.p.c.).

Uzasadnienie pozwu wskazuje, że powód w istocie kieruje swoje zarzuty do Sądu Okręgowego, który w sprawie II Ca 988/13 w jego ocenie nieprawidłowo wskazał, że S. J. po otrzymaniu dokumentacji projektowej nie sformułował rzeczowych zarzutów, które mogłyby wskazywać na wady istotne tej dokumentacji, których wystąpienie świadczyłoby o faktycznym braku wykonania umowy. Nie mógł podnosić zarzutów wobec dokumentów, których Sąd Okręgowy nie zaliczył w poczet materiału dowodowego. Na tej podstawie powód twierdzi, że pozwany nie wykonał obowiązków wynikających z umowy z 25 maja 2012 r. wskutek czego została powodowi wyrządzona powyższa szkoda. Przy takiej konstrukcji uzasadnienia żądania Sąd nie dopatruje się w działaniach T. B. jakiegokolwiek bezprawności. W szczególności za bezprawne nie może zostać uznane złożenie dokumentacji projektowej w toku postępowania odwoławczego. Tym bardziej Sąd nie dopatruje się bezprawności w uzyskaniu przez T. B. tytułu wykonawczego i wszczęciu w oparciu o ten tytuł egzekucji. W rezultacie żądanie zasądzenia odszkodowania odpowiadającego sumie należności wyegzekwowanych od S. J. w oparciu o zasady odpowiedzialności deliktowej podlega oddaleniu.

Kwestia, czy T. B. wykonał umowę, w tym czy przekazane dokumenty stanowiły projekt budowlany, była już badana przez Sąd Okręgowy w sprawie II Ca 988/13, a wcześniej przez Sąd Rejonowy w S. w sprawie I C 131/13. Sąd Okręgowy przyjął za własne ustalenia Sądu Rejonowego, że T. B. wykonał swoje zobowiązanie zgodnie z powyższą umową, co znalazło potwierdzenie w szczegółowym odniesieniu do się do zarzutów apelacji wniesionej przez S. J.. Wyrazem tego stanowiska jest oddalenie apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w S.. W tej sytuacji brak jest podstaw do ponownego badania tego zagadnienia w niniejszym postępowaniu. Należy przyjąć, że nie podlegają ponownemu badaniu kwestie, które były przedmiotem postępowania w sprawie z powództwa T. B. przeciwko S. J., zakończonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z 15 lipca 2014 r. (sygn. II Ca 988/13). Związanie tym orzeczeniem oznacza nie tylko niedopuszczalność dokonywania sprzecznych ustaleń, ale także prowadzenia postępowania dowodowego w tych kwestiach. Sąd może sięgać do okoliczności objętych uzasadnieniem powyższego orzeczenia, jeżeli jest potrzebne do określenia granic prawomocności materialnej. Wiążące są ustalenia mające wpływ na końcowe rozstrzygnięcie, w szczególności ustalenia prejudycjalne, których skutkiem było wydanie wyroku w sprawie II Ca 988/13. Kwestie, które mają znaczenie prejudycjalne w sprawie niniejszej i zostały wcześniej rozstrzygnięte w sprawie II Ca 988/13 w ogóle nie mogą być badane i zachodzi konieczność ograniczenia dowodzenia faktów objętych tym orzeczeniem, co ma służyć wyeliminowaniu sytuacji, w których w obrocie funkcjonować będą dwa rozstrzygnięcia nie do pogodzenia, czy wręcz sprzeczne. Prawomocność materialna jest uwzględniona przez Sąd z urzędu, gdyż nie podlega dyspozycji stron. W rezultacie oddalony został także wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia, czy zbiór dokumentów złożony przez T. B. w sprawie II Ca 988/13 stanowi projekt budowlany, czy został sporządzony zgodnie z umową z 25 maja 2012 r. oraz, czy zawiera niezbędne dokumenty zgodnie z umową stron. Prawidłowe wykonanie rzeczowej umowy było bowiem przesłanką uwzględnienia powództwa wytoczonego przez T. B. i jako takie nie może być ponownie badane w niniejszym postępowaniu.

Wiążące Sąd ustalenie, że T. B. prawidłowo wykonał umowę z 25 maja 2016 r. powoduje, że bezpodstawne jest także żądanie odszkodowania w oparciu o zasady odpowiedzialności kontraktowej (art. 471 k.c.). Podstawową przesłanką uwzględnienia powództwa przy tego rodzaju roszczeniach jest bowiem niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania. Skoro Sąd Rejonowy i Sąd Okręgowy w sposób wiążący ustaliły, że powyższa umowa została wykonana

w sposób prawidłowy, to dokonywanie sprzecznych ustaleń naruszałoby art. 365 k.p.c. W rezultacie brak jest także podstaw, w oparciu o fakty powołane przez powoda, do stwierdzenia odpowiedzialności pozwanego wynikającej z przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Sąd dokonał oceny zasadności powództwa tylko w odniesieniu do okoliczności faktycznych powołanych przez strony, przede wszystkim wskazanych w pozwie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.) nie dostrzegając, z uwagi na zasadę równości stron, potrzeby poszukiwania takich faktów z urzędu, w oparciu o dowody w postaci dołączonych dokumentów, zeznań świadków oraz zeznań stron, w zakresie nie naruszającym prawomocności materialnej wyroków wydanych w ww. sprawach I C 131/13 oraz II Ca 988/13.

Apelację od tego wyroku złożył powód, zaskarżając go w części dotyczącej oddalenia powództwa co do kwoty 72.788,63 zł. i zarzucając:

- nierozpoznanie istoty sprawy;
- naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, tj.:
- art. 365 § 1 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie i uznanie, iż Sąd Okręgowy w niniejszym postępowaniu jest związany ustaleniami faktycznymi poczynionymi w sprawie o sygn. akt I C 131/13 Sądu Rejonowego w S. oraz w sprawie o sygn. akt II Ca 988/13 Sądu Okręgowego w Szczecinie, motywami jaki kierowały się oba Sądy w innej sprawie, a nadto, iż niedopuszczalne jest prowadzenie postępowania dowodowego w niniejszej sprawie, które mogłoby prowadzić do sprzeczności z ustaleniami poczynionymi uprzednio przez Sąd, co w konsekwencji doprowadziło do zaniechania zbadania zarzutów powoda, jakie kierował wobec dokumentacji projektowej przedłożonej przez pozwanego;
- art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie przez Sąd dowodu mającego istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, tj. dowodu z opinii biegłego sądowego, pomimo że wniosek o przeprowadzenie tego dowodu został złożony w pozwie oraz na rozprawie z dnia 13 czerwca 2016 r., a tym samym nie wyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, a w szczególności niezbadanie zarzutów powoda, jakie kierował wobec dokumentacji projektowej przedłożonej przez pozwanego, czym uniemożliwił powodowi udowodnienie swoich roszczeń;
- art. 386 § 6 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy Sąd I instancji związany był zapatrywaniami Sądu Apelacyjnego w Szczecinie wyrażonymi w postanowieniu z dnia 25 stycznia 2016 r. (sygn. akt: I ACz 1166/15).

Wobec powyższych zarzutów, apelujący wniósł o:

1. uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania;

ewentualnie o:

2. zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez:

- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 72.788,63 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,
- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania przed Sądem I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

3. zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

a nadto, wniósł o:

4. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia czy zbiór dokumentów złożony przez pozwanego w toku postępowania w sprawie II Ca 988/13 wraz z pismem z dnia 16 maja 2014 r. stanowi projekt budowlany w rozumieniu obowiązujących w tym zakresie przepisów, czy został sporządzony w sposób zgodny z umową stron z dnia 25 maja 2012 r. i zawiera wszelkie niezbędne dokumenty.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy miało określenie mocy wiążącej wyroków wydanych w sprawie I C 131/13 Sądu Rejonowego w S. oraz w sprawie o II Ca 988/13 Sądu Okręgowego w Szczecinie, w których zasądzono od S. J. na rzecz T. B. wynagrodzenie z tytułu wykonania projektu budowlanego, będącego przedmiotem zawartej przez strony umowy o dzieło.

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Przepis ten odnosi się do skutków prawomocności materialnej w sensie pozytywnym, która, jak wskazuje się w doktrynie, zabezpiecza poszanowanie dla rozstrzygnięcia sądu ustalającego i regulującego stosunek prawny stanowiący przedmiot rozstrzygnięcia. Orzeczenie takie uzyskuje moc wiążącą z chwilą uprawomocnienia się, a zatem z chwilą definitywnego zakończenia postępowania. W kolejnym postępowaniu, w którym pojawia się dana kwestia, nie podlega ona już ponownemu badaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2008 r., sygn. akt V CSK 441/07). Związanie orzeczeniem oznacza niedopuszczalność przeprowadzenia postępowania dowodowego w tej kwestii, nie tylko zaś dokonywania sprzecznych ustaleń. Wprawdzie przyjmuje się, że przedmiotowy zasięg prawomocności materialnej odnosi się co do zasady do samego rozstrzygnięcia, nie zaś do jego motywów i zawartych w nim ustaleń faktycznych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2007 r., II CSK 347/07, LEX nr 345525, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2002 r., sygn. akt IV CKN 1073/00, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 stycznia 2000 r., sygn. akt II CKN 655/98, niepubl.), to jednak jednocześnie podkreśla się, że stanowisko takie w żadnym razie nie wyklucza sięgania do okoliczności objętych uzasadnieniem orzeczenia, jeżeli jest to potrzebne dla określenia granic prawomocności materialnej (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06, LEX 274151). Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 marca 2003 r. III CZP 97/02 (OSNC 2003/12/160), sąd nie jest związany ustaleniami wynikającymi z uzasadnienia orzeczenia w takim zakresie, w jakim nie miały one znaczenia dla rozstrzygnięcia zawartego w wyroku. Jest natomiast związany wskazanymi w uzasadnieniu ustaleniami mającymi wpływ na końcowe rozstrzygnięcie, w szczególności ustaleniami prejudycjalnymi, których skutkiem było wydanie określonego wyroku lub postanowienia orzekającego co do istoty sprawy.

Podkreśla się także słusznie w doktrynie i orzecznictwie (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2002 r., sygn. akt V CKN 1110/00, niepubl., z dnia 20 sierpnia 2001 r., SPIPKN 585/00, OSNP 2003/14/334, z dnia 29 marca 1994 r., III CZP 29/94 "Biuletyn SN" 1994, Nr 3, poz. 17, oraz postanowienie z dnia 21 października 1999 r., sygn. akt I CKN 169/98, OSNC 2000/5/86), że jeżeli wcześniejszy wyrok rozstrzyga problem, który ma znaczenie prejudycjalne w sprawie aktualnie rozpoznawanej, kwestia ta nie może być w ogóle badana. Prawomocność materialna, w którą wyposażone są w procesie, oprócz rozstrzygających sprawę co do istoty wyroków, orzeczenia proceduralne, wyraża nakaz przyjmowania, że w danej sytuacji stan prawny przedstawia się tak, jak to wynika z zawartego w orzeczeniu rozstrzygnięcia. Przepis art. 365 § 1 k.p.c. adresuje ten nakaz nie tylko do stron, ale i sądu, który wydał orzeczenie, oraz innych sądów, organów państwowych i organów administracji publicznej, a w sytuacjach w ustawie przewidzianych także do innych osób. W przypadku wyroku treścią nakazu wynikającego z art. 365 § 1 k.p.c. jest więc powinność uwzględniania przez wymienione w tym przepisie osoby i instytucje stanu prawnego wynikającego z utożsamianego z powagą rzeczy osądzonej prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy co do istoty. Oznacza to, iż sąd pierwszej instancji obowiązany jest uznać, że kwestia prawna, która była przedmiotem rozstrzygnięcia w innej sprawie, a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie rozpoznawanej, kształtuje się tak, jak to przyjęto we wcześniejszym prawomocnym

orzeczeniu. Przesądzenie tej kwestii oznacza, że w późniejszym postępowaniu nie może być ona już ponownie badana, a zatem zachodzi konieczność ograniczenia dowodzenia faktów objętych prejudycjalnym orzeczeniem. Należy zaznaczyć, że instytucja prawomocności materialnej w sensie pozytywnym służyć ma wyeliminowaniu sytuacji, w których w obrocie funkcjonować będą dwa rozstrzygnięcia nie do pogodzenia, czy wręcz sprzeczne.

W związku z powyższym wskazać należy, iż w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w Stargardzie Szczecińskim (sygn. akt I C 131/13) oraz Sądem Okręgowym w Szczecinie (sygn. akt II Ca 988/13) T. B. dochodził od S. J. zapłaty wynagrodzenia z tytułu umowy z dnia 25 maja 2012 r. Podstawą tamtego roszczenia były przepisy dotyczące umowy o dzieło (art. 627 - 647 k.c.). Mając zaś na względzie twierdzenia powoda przytoczone na poparcie zgłoszonego żądania, które stanowiły powielenie zarzutów zgłaszanych w sprawie już prawomocnie osądzonej i które sprowadzały się do kwestionowania wykonania projektu przez T. B., rozstrzygnięcie niniejszej sprawy, w której powód domagał się zasądzenia świadczenia wyegzekwowanego od niego w oparciu o wskazany wyrok Sądu Rejonowego w S., czyli w istocie zwrotu wynagrodzenia, co do którego obowiązku zapłaty zapadły prawomocne orzeczenia sądowe, prowadziłoby do dokonania ponownych i i odnoszących się do tych samych kwestii ustaleń oraz ocen w zakresie treści stosunku zobowiązaniowego, jaki łączył strony i w zakresie sposobu wykonania, czy nawet w ogóle niewykonania tej umowy. Oczywiście nie można przyjmować, że skoro na rzecz wykonawcy dzieła zasądzone zostało określone wynagrodzenie, to nie przysługują już zamawiającemu jakiekolwiek inne roszczenia związane ze sposobem wykonania umowy, z jakością prac itd. Oceniane w postępowaniu apelacyjnym żądanie odszkodowawcze powoda zostało jednak sformułowane na podstawie faktycznej wywodzonej z nieuprawnionego wyegzekwowania należności objętej tytułem wykonawczym uzyskanym mimo niewykonania zamówionego projektu, a zatem powód de facto chciałby doprowadzić do powtórnego rozpatrywania, czy zamówione przez niego dzieło zostało wykonane przez pozwanego. Tymczasem, uwzględniając powództwo T. B. o zasądzenie wynagrodzenia, Sąd Rejonowy w S., na uzasadnienie wydanego rozstrzygnięcia jednoznacznie stwierdził, że strony w dniu 25 maja 2012 roku zawarły umowę o dzieło w postaci wykonania dokumentacji projektowej i powód (T. B.) wykonał swoje zobowiązanie zgodnie z umową, natomiast pozwany (S. J.) swojego zobowiązania w postaci zapłaty wynagrodzenia, nie wykonał. Sąd Okręgowy w Szczecinie, po rozpoznaniu apelacji S. J. od wyroku Sądu Rejonowego w S., zaakceptował powyższe ustalenia, przyjmując je za własne.

W takiej sytuacji, kierując się wyżej przytoczoną argumentacją prawną, Sąd Apelacyjny uznał za niedopuszczalne ponowne rozstrzygnięcie sporu o zapłatę wynagrodzenia, a ponieważ powód nie powoływał się na żadne inne okoliczności, które rodziłyby po stronie pozwanego odpowiedzialność odszkodowawczą, powództwo S. J. było pozbawione podstaw faktycznych i prawnych. Podkreślenia wymaga jedynie to, że wykonywania prawomocnego wyroku nie można kwalifikować jako działania bezprawnego, gdyż wierzyciel, korzystając z przyznanej przepisami prawa możliwości wszczęcia egzekucji świadczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym, działa w granicach prawa. Wszczęcie i popieranie przez powoda egzekucji przeciwko pozwanemu na podstawie tytułu wykonawczego w postaci prawomocnego orzeczenia sądowego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności, nie może więc być uznane za czyn niedozwolony, uzasadniający jego odpowiedzialność odszkodowawczą.

W konsekwencji powyższego, nietrafny okazał się też zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie przez Sąd Okręgowy dowodu mającego istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, tj. dowodu z opinii biegłego sądowego, gdyż intencją strony powodowej było ustalenie za pomocą tego dowodu, czy zbiór dokumentów złożony przez pozwanego w toku postępowania w sprawie II Ca 988/13 wraz z pismem z dnia 16 maja 2014 r. stanowi projekt budowlany w rozumieniu obowiązujących w tym zakresie przepisów, czy został sporządzony w sposób zgodny z umową stron z dnia 25 maja 2012 r. i zawiera wszelkie niezbędne dokumenty, czyli weryfikacji ustaleń sądów obu instancji, które legły u podstaw zasądzenia na rzecz wykonawcy projektu umówionego wynagrodzenia.

Bezasadnym był również zarzut naruszenia art. 386 § 6 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji, gdy Sąd I instancji miał być – zdaniem powoda – związany zapatrywaniami Sądu Apelacyjnego w Szczecinie wyrażonymi w postanowieniu z dnia 25 stycznia 2016 r. (sygn. akt: I ACz 1166/15). W orzeczeniu tym Sąd odwoławczy wyraził bowiem pogląd, iż w realiach niniejszej sprawy nie zachodzą przesłanki do odrzucenia

pozwu z uwagi na powagę rzeczy osądzonej w rozumieniu art. 366 k.p.c. i merytoryczne rozpoznanie sprawy przez Sąd Okręgowy świadczy o tym, że zastosował się on do tego stanowiska, a w uzasadnieniu powołanego postanowienia Sadu Apelacyjnego nie można dopatrywać się przesądającego stwierdzenia co do bezwzględnego obowiązku ponownej analizy sposobu wykonania zobowiązania przez pozwanego, a w szczególności przeprowadzenia postępowania dowodowego w postulowanym przez powoda kierunku, gdyż wykraczałoby to poza ramy postępowania zażaleniowego, które sprowadzało się do zbadania, czy zachodziły podstawy do odrzucenia pozwu.

Nie zasługiwał również na uwzględnienie zarzut apelującego nierozpoznania istoty sprawy, albowiem zaskarżonym wyrokiem rozstrzygnięto poddane pod osąd żądanie powoda. W orzecznictwie i piśmiennictwie ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym nierozpoznanie istoty sprawy oznacza między innymi zaniechanie przez sąd pierwszej instancji zbadania materialnej podstawy żądania pozwu. Biorąc pod uwagę treść motywów, którymi kierował się Sąd I instancji, wydając zaskarżony wyrok, nie można uznać, aby nie dokonał on oceny podstawy faktycznej i prawnej powództwa w powyższym rozumieniu, a pominięcie faktów i dowodów zgłoszonych dla ich wykazania, w okolicznościach niniejszej sprawy nie może być utożsamiane – jak chciałby tego skarżący – z nie rozpoznanie istoty sprawy. W świetle wskazanych przez powoda podstaw faktycznych powództwa, rozpoznanie istoty sprawy polegało bowiem na dokonaniu oceny mocy wiążącej innego prawomocnego orzeczenia sądowego, a kwestionowany przez apelującego wyrok jest wyrazem takiej oceny.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy dokonał w sprawie prawidłowych ustaleń faktycznych istotnych dla rozpoznania sprawy oraz trafnie określił ich prawne konsekwencje. Ustalenia te Sąd Apelacyjny przyjmuje więc co do zasady za własne oraz podziela ich ocenę prawną. W następstwie tego apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu zgodnie z art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego, na które składało się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego ustalone stosownie do § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych według stanu prawnego obowiązującego w chwili składania apelacji, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i 99 k.p.c.

SSA A. Kowalewski SSA T. Żelazowski SSA R. Iwankiewicz